

## Vapaa-ajan palvelut

|                | TP 2024  | TA 2025    | TA muutos | TA+MTA   | TP 2025  |
|----------------|----------|------------|-----------|----------|----------|
| Toimintatuotot | 196 265  | 149 474    | 0         | 149 474  | 157 070  |
| Toimintakulut  | -999 018 | -1 022 280 | 35 000    | -987 280 | -976 824 |
| Toimintakate   | -802 753 | -872 806   | 35 000    | -837 806 | -819 753 |

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Vastuualueen toiminta:

Sivistyspalveluihin kuuluu kaksi vastuualuetta, jotka ovat opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut. Vesilahden kunnan vapaa-ajan palveluihin kuuluu kunnan tarjoamat kirjasto-, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut sekä näiden alla tapahtuva järjestöyhteistyö. Myös kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yhdyspintatyö kunnan sisällä, kuntien välillä, hyvinvointialueen kanssa, Vesilahden yhteisöjen, järjestöjen, seurojen ja kunnan toimielinten kanssa sisältyvät vapaa-ajan vastuualueeseen.

Vapaa-ajan palveluiden keskeisenä tavoitteena on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen laadukkaiden ja vaikuttavien vapaa-aikatoimintojen sekä kuntalaisten osallistamisen avulla. Vapaa-ajan palveluissa pyritään ennaltaehkäisemään syrjäytymistä sekä häiriö- ja riskikäyttäytymistä. Vapaa-ajan palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, kulttuuriin ja liikkumiseen.

Vesilahden kirjasto on yksi Pirkanmaan PIKI-kirjastoista. Kirjastopalvelut edistävät kirjallisuuden, taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta sekä elinikäistä oppimista. Kirjasto tarjoaa monipuoliset tilat tapahtumiin, yhteisöllisyyteen ja järjestöyhteistyön toimintaan. Kirjastolla on myös merkittävä rooli kuntalaisten osallisuuden edistämässä. Kulttuuripalveluiden keskeisenä tehtävänä on tukea kuntalaisten kulttuurihyvinvointia.

Liikuntapalvelut tarjoavat kuntalaiselle mahdollisuuden huolehtia omasta hyvinvoinnistaan monipuolisia liikuntalajeja harrastamalla niin omatoimisesti kuin ohjatusti. Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille palveluita hyvinvoinnin tueksi ja mielekästä tekemistä sekä tapahtumia vapaa-ajalle. Nuorisopalveluilla on tärkeä rooli lasten ja nuorten osallisuuden edistämässä sekä tarjoamalla vaikuttamisen mahdollisuuksia nuorisovaltuuston toiminnan kautta.

Toimintaympäristö vuonna 2025:

Vapaa-ajan palveluiden merkitys kunnan toteuttamana hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä on korostunut hyvinvointialueuudistuksen myötä ja esimerkiksi strategiatyön tueksi tehty kuntalaiskysely osoittaa, että valtaosa kuntalaisten toiveista ja odotuksista kuntaa kohtaa liittyvät vapaa-ajan palveluihin. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä onnistuttiin hyte-kertoimella mitattuna hyvin, mutta esimerkiksi työikäisten liikunnan olosuhteiden parantamisessa ei ole juurikaan edistytty.

Vapaa-ajan palvelut ovat onnistuneet hyvin hankehauissa, joiden turvin pystytään toteuttamaan monia "ylimääräisiä" palveluita. Tilanne on sinänsä myönteinen, mutta toimintojen hankevetoinen rahoitus sitoo resursseja hankehallintoon ja vaikeuttaa suunnitelmallista ja pitkäjänteistä palveluiden kehittämistä, etenkin kun vapaa-aikapalveluiden päällikön virka lakkautettiin tasapainotusohjelman myötä.

Tehokkuustunnusluvut:

| Tehokkuustunnusluvut                        | TP 2024 | TA 2025 | TP 2025 |
|---------------------------------------------|---------|---------|---------|
| Kirjaston toimintakulut €/asukas            | 72,61   | 77,00   | 69,63   |
| Kokonaiskulut €/kirjaston laina             | 4,05    | 4,30    | 3,71    |
| Liikuntapalveluiden toimintakulut €/asukas  | 48,51   | 54,42   | 56,47   |
| Nuorisopalveluiden toimintakulut €/asukas   | 72,92   | 72,66   | 66,81   |
| Kulttuuripalveluiden toimintakulut €/asukas | 3,17    | 6,77    | 3,82    |

Informatiiviset tunnusluvut:

| Informatiiviset tunnusluvut          | TP 2024 | TA 2025 | TP 2025 |
|--------------------------------------|---------|---------|---------|
| Kirjaston kokonaislainaus/asukas     | 17,75   | 17,70   | 18,82   |
| Aineistohankinnat €/asukas           | 9,15    | 8,88    | 8,95    |
| Kirjaston fyysiset käynnit/asukas    | 9,98    | 8,5     | 7,96    |
| Nuorisotilan käynnit/alle 29-vuotias | 8,47    | 7,00    | 8,08    |
| Liikunta-avustukset €/asukas         | 2,66    | 2,66    | 2,58    |
| Nuorisoavustukset €/asukas           | 0,7     | 0,7     | 0,73    |
| Kulttuuriavustukset €/asukas         | 2,66    | 2,66    | 2,64    |